

der mange steder i dag. I Norge gjorde man sådan her helt fra starten, nemlig fordelte flygtningene ud over hele landet, og dér har man ikke nær de integrationsproblemer, som vi har i Danmark. Så Kristeligt Folkeparti tilsiger lovforslaget sin støtte.

Indenrigsministeren (Karen Jespersen):

Ja, her vil jeg også blot indskrænke mig til at sige tak for opbakningen til forslaget. Der har været forskellige yderst forståelige og relevante spørgsmål, men som det alligevel kunne tage lidt tid at besvare, dels fra hr. Mogens Andreaesen og dels fra fru Else Winther Andersen. Så det sene tidspunkt taget i betragtning og det, at det ikke var sådan nogle spørgsmål, man bare kunne svare ja eller nej på, gør, at jeg hellere vil give et ordentligt fyldestgørende svar i udvalget og håber på, at det er accepteret.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Kommunaludvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

25) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 95:

Forslag til folketingsbeslutning om udviklingsforsøg i kommunerne.

Af Else Winther Andersen (V), Knud Erik Kirkegaard (KF) og Ebbe Kalnæs (CD) m.fl. (Fremsat 11/2 2000).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Indenrigsministeren (Karen Jespersen):

Forslaget, vi skal behandle her, drejer sig om, hvordan man kan fremme forsøgsvirksomhed gennem Indenrigsministeriets lov- og regelsæt.

Jeg er selv en meget stor tilhænger af forsøg og har utrolig gode erfaringer med den forsøgsbestemmelse, der er i den sociale lovgivning, hvor jeg synes, vi har fået afprøvet mange gode ting, og hvor man har kunnet bruge det, man har lavet forsøg med, som grundlag til at gå videre eller til forkastelse.

Men jeg synes, at der er et problem med at lave en generel forsøgsbestemmelse i Indenrigsministeriets love, og det er hovedbegrundelsen for, at regeringen ikke kan støtte forslaget. Det er jo sådan, at da man foretog evalueringen af frikommuneforsøget i begyndelsen af 1990'erne, var en af hovedkonklusionerne, at det blev meget uoverskueligt, hvis man havde sådan en generel forsøgsbestemmelse i Indenrigsministeriet, og at man i stedet skulle stræbe efter at indføre en forsøgsbestemmelse i de enkelte love i de enkelte ressortministerier.

Det arbejdede man så videre med, og en opgørelse fra marts 1999 viser, at der i lovgivningen for 11 forskellige ministerområder i alt er 41 forsøgsbestemmelser. Og et af eksemplerne er jo altså den forsøgsbestemmelse i den sociale lovgivning, som jeg nævnte, og som vi har haft meget glæde af.

Der kan jo så godt være behov for at koordinere de forskellige forsøgsbestemmelser inden for de her 11 ministerområder, og derfor er der også under Indenrigsministeriet etableret et søgskontaktudvalg, der netop har den opgave at formidle og koordinere. Men problemet er jo, at hvis man gik videre og havde den her særlige bestemmelse i Indenrigsministeriet, så ville det være meget uklart, hvad forholdet var mellem den bestemmelse og bestemmelserne på de enkelte ministerområder. Og forslagsstillerne siger jo selv, at der ikke skal være tale om egentlig gentagelse af frikommuneforsøgene.

Derfor synes jeg stadig væk, at de ønsker, man måtte have til forsøg, er bedst placeret inden for de enkelte ministerområder. Og jeg har egentlig svært ved at se, at man ved at lægge det i Indenrigsministeriets regi kan opnå noget, som man ikke kan opnå ude i de enkelte ministerområder.

Men som sagt er jeg en varm tilhænger af forsøgene. Jeg synes, de kan spare os for meget forkert, unyttig lovgivning, men i den her form kan jeg ikke støtte det.

Erling Christensen (S):

Jeg synes, det var en udmærket gennemgang af beslutningsforslaget, ministeren havde her, så

derfor vil jeg sige, at for mig synes ingen af de her forslag, der er indeholdt i beslutningsforslaget, af sig selv at give kommunerne en mere effektiv drift af kommunale serviceopgaver, og de synes heller ikke at skabe mere velfærd. Og flere af forslagene er jo allerede gennemført i kommunerne, så alene af den grund kunne jeg afvise forslaget.

Men jeg vil godt sige, at efter Socialdemokratiets opfattelse er der behov for, at vi til stadighed ser på kvaliteten i den offentlige service, om ikke vi kan gøre det lidt bedre og lære af andres erfaringer, hvad der skal vælges til, og hvad der skal vælges fra.

I Socialdemokratiet vil vi ikke mindst i samtale og dialog med de mennesker, der har praktisk erfaring med, hvordan man laver bedre kvalitet på velfærdens kerneområder: ældreomsorg, sundhed, familie, skoler og det rummelige arbejdsmarked, og vi er gået i gang med at indsamle den erfaring. Til efteråret vil vi se resultatet af erfaringsindsamlingen i et nyt regeringsgrundlag.

De tre førstnævnte områder er også indeholdt i det her beslutningsforslag, og det tager jeg som udtryk for, at de tre partier bag beslutningsforslaget også er klar til at indgå i en konstruktiv dialog med regeringen om det holdbare samfund. Det synes jeg er positivt, og jeg vil da sige: Velkommen i godt selskab!

I forlængelse af kommuneaftalen fra sidste år vil vi samarbejde med kommunerne og arbejde for, at der overalt er god standard og høj kvalitet i den hjælp, omsorg og pleje, der ydes til vore ældre. Vi støtter os her til et stort antal dygtige medarbejdere, der er ude i kommunerne og i amterne, og tilsvarende må forældre også stole på og regne med, at fællesskabet giver børnepasningstilbud i nødvendigt omfang og af god kvalitet, og selvfølgelig også, at folkeskolen og lærerne her ruster vores børn til at tage fremtidens udfordringer op.

Incitamentet i det holdbare samfund skal jo ikke kun være økonomisk profit, som forslagsstillerne mener er det vigtigste – det skriver man i bemærkningerne til et af forslagene her – hvis kun den rå markedsøkonomi skal være bestemmende for vores velfærdssamfund, så er det for fattigt, og så synes jeg, det er ødelæggende for vores fællesskab.

Forslagsstillerne henviser til regeringens og de kommunale partners projekt »Service og velfærd«. Jeg kunne godt tænke mig her at ci-

tere fra side 56 i det oplæg fra februar i år, som det kom fra. Her siger man:

»Udbudsforretninger kan være en så specialiseret opgave, at det politiske niveau bliver meget afhængigt af en professionel forvaltning eller private konsulenter. Samtidig kan kommunalbestyrelsen få reduceret muligheden for med kort varsel at ændre servicen og driftsudgifterne, når et område varetages af eksterne leverandører på en flerårig kontrakt.«

Og de to sidste sætninger på side 56 i bogen lyder:

»Solidaritet, demokrati, lighed og ansvar for de svageste er alle centrale værdier i det danske velfærdssamfund, som gennem generationer er blevet udviklet og forstærket. En mere pragmatisk holdning til, hvem der udfører de offentlige opgaver, bør ikke føre til, at disse kvaliteter ved de offentlige serviceydelser går tabt.«

Hvis det er på det grundlag, som jeg citerede her, forslagsstillerne har fremsat deres beslutningsforslag, så er vi i Socialdemokratiet parate til et positivt udvalgsarbejde om det her arbejde.

Else Winther Andersen (V):

Til Socialdemokratiets ordfører må jeg nok sige, at det var da fantastisk overordnet, man i den ordførertale forholdt sig til det her beslutningsforslag om at gå ind og lave nogle konkrete forslag ude i kommunerne.

Jeg greb lige fat i det, hvor man sagde, at de ældre selvfølgelig skulle have den service og pleje, som de har brug for. Jamen hvad så med at forholde sig til, at de kommuner, der ønsker at lave et udbud på hele ældreområdet, så også kunne få lov til at få et udbud om hjemmesygeplejersker, sådan at de virkelig kan lave en integreret ordning med helhed i tingene?

Hvordan stiller sig Socialdemokratiet til det, sådan at man virkelig giver kommunerne noget valgfrihed på det her område?

(Kort bemærkning).

Erling Christensen (S):

Jeg må sige til Venstres ordfører, at jeg forholdt mig til det forslag her, som, havde jeg nær sagt, forslagsstillerne selv forholder sig til de forslag, de lægger frem, og som jo ikke er særlig konkretiseret i det her beslutningsforslag, og derfor tillod jeg mig overordnet at pege på, hvad vi i Socialdemokratiet mener er hensigtsmæssigt og godt i et velfærdssamfund.

Jeg forholdt mig også til det forslag, hvor man snakker om, at incitamentet for det her i den offentlige sektor skulle være profitten. Det synes jeg ikke. Det synes jeg ville være for fattigt. Jeg synes også, det ville være for fattigt, hvis det, det handler om i hjemmesygeplejen, efter Venstres opfattelse skulle være, at den skulle privatiseres, for at private kunne få profit ud af det område her. Det er ikke det, vi ønsker i Socialdemokratiet.

(Kort bemærkning).

Else Winther Andersen (V):

Det var jo stadig væk en skøjten hen over tingene, hvor man så lige specielt går ind og tager fat i profit. Jamen det, det drejer sig om her, nu vi har taget fat på de ældre, er vel, at de får så stor og god en pleje og så god en velfærd med så høj en kvalitet som overhovedet muligt. Hvad kan der så være i vejen for, at et privat firma kan byde, og at det så også skal have den gulerod, at det måske kunne tjene fem øre på det?

Det var det ene svar til hr. Erling Christensen, men jeg fik ikke et ordentligt svar på, hvorfor kommunerne ikke kan få lov til at få den frihed, vi sidste år diskuterede. Det var ganske vist frikommuneforsøg, men dér tog vi også et eksempel fra Vejle. Vi kan tage Græsted-Gilleleje nu. Hvorfor må de ikke lave en helhed i deres ældrepleje, sådan at de kan få både hjemmehjælp og hjemmesygepleje sammen?

(Kort bemærkning).

Erling Christensen (S):

Jeg kan se, at Venstres ordfører helt lever op til det, jeg sagde i indledningen til min ordførertale, nemlig at mange – de fleste – af de forslag, der er fremlagt her, er i gang ude i kommunerne, også gennem forsøg på skoleområdet og på biblioteksområdet, hvor man samarbejder.

Og så vil Venstre gribe fat i Græsted-Gilleleje. Vi havde også diskussionen sidste år, hvor Vejle åbenbart efter Venstres opfattelse havde problemer med at klare sin hjemmesygepleje, og jeg gav Venstre nogle gode råd, om hvordan man kunne klare det problem. Jeg er også opmærksom på, at det, man vil igangsætte oppe i Græsted-Gilleleje i øjeblikket, er under vurdering i tilsynsrådet, som er orienteret.

Hvis Venstre ønsker sådan et forslag gennemført – og igennem en tidligere socialminister – så forstår jeg ikke, at Venstre ikke stiller et sådant forslag i Socialudvalget og forsøger at

få det gennemført her i Folketinget i stedet for at putte det ind blandt fem forskellige forslag i et udviklingsforsøg i kommunerne. Hvis man mener noget med det, man siger, så må man også komme med et lovforslag om det.

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Ja, efter denne dybt reaktionære tale er der vel behov for en konservativ tale.

Vi er naturligvis tilhængere af dette forslag her, eftersom vi selv har været med til at fremsætte det, og med hensyn til argumentationen for det kan jeg henvise til de bemærkninger, der hører med til beslutningsforslaget.

Jeg lyttede meget opmærksomt til indenrigsministerens svar og havde opfattelsen af, at indenrigsministeren var meget positivt indstillet over for forsøg i al almindelighed, havde positive erfaringer med dem på det sociale område og vel egentlig også meget gerne så, at der blev lavet nogle gedigne forsøg her på det kommunale område generelt, men så alligevel fandt nogle formelle begrundelser for, at lige præcis på den her måde skulle det nok ikke gøres.

Altså metoden er jeg i og for sig ligeglad med, hvis vi ellers kan få givet kommunerne nogle frihedsgrader til at gå i gang med forsøg af den karakter, som er nævnt her i beslutningsforslaget.

Der er nævnt fem konkrete områder i beslutningsforslaget, hvor vi peger på, at der kan være behov for at etablere kommunale forsøg. Det er jo ikke fem punkter, der er grebet ud af den blå luft. Jeg kan i hvert fald sige, at for samtlige fem punkters vedkommende har jeg ude i den praktiske kommunale hverdag mødt kommunalpolitikere, der har udtrykt ønske om at kunne gøre tingene på en lidt anden måde og dermed altså også have mulighed for at lave forsøg på det her område.

Hvis vi i øvrigt lægger ideologien lidt til side, er enige om, at der er god fornuft i at give kommunerne sådan nogle muligheder, så synes jeg altså også, vi skal forsøge at finde frem til en praktisk måde at gøre det på, og hvis Socialdemokratiet og Venstrekrabber forsøger at grave sig ned i hver deres ideologiske grøft, så skal jeg da gerne tilbyde mig som mægler i Kommunaludvalget.

Jeg er i hvert fald meget opsat på, at vi får noget konkret ud af det beslutningsforslag her, og det håber jeg på, og det tror jeg på for kommunernes skyld, for de har behov for nogle flere frihedsgrader, de har behov for flere mulig-

heder for at kunne gå nye veje med de udfordringer, som de står over for, og som vi i øvrigt har gjort rede for i bemærkningerne til forslaget.

(Kort bemærkning).

Erling Christensen (S):

Som indenrigsministeren sagde, er der 411 forsøg i gang ude i kommunerne, og det glæder vi os over.

Når hr. Kirkegaard nu snakker om ideologiske grøfter osv., så kunne jeg jo godt have forestillet mig, at hr. Kirkegaard havde responderet på det, da jeg udtrykte mig positivt. Det, jeg sagde, var, at for Socialdemokratiet er det væsentligt, at solidaritet, demokrati, lighed og ansvar for de svageste er centrale værdier i vores velfærdssamfund. Det udgangspunkt kunne jeg da godt forestille mig og havde håbet på, at den konservative ordfører havde forholdt sig til i stedet for at hente et eller andet ideologisk op af tasken.

Jeg sagde helt konkret, at grundlaget, og det er også grundlaget for forslagsstillerne, er servicesamfundet og den aftale, der ligger mellem staten og kommunerne om at komme videre ad den vej.

Det forholdt den konservative ordfører sig ikke til.

(Kort bemærkning).

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Jeg har overhovedet ikke noget ønske om at røkke ved det værdigrundlag, som et meget stort flertal af danske kommunalpolitikere har med hensyn til den måde, de arbejder på, den måde, de ønsker at løse opgaverne på. Det er overhovedet ikke mit ærinde. Jeg peger blot på, at der er så store udfordringer for kommunerne i de år her, at der simpelt hen er et behov for at gå ad andre veje end de traditionelle for at opnå det bedst mulige resultat og også for at tilgode-se de hensyn, som hr. Erling Christensen nævnte, og måske netop for at tilgode-se de hensyn.

Så jeg synes ikke, man skal grave sig ned i grøfter, man skal tænke konstruktivt og positivt med henblik på at få et resultat ud af det, og jeg opfattede egentlig hr. Erling Christensens første indlæg som en ærlig vilje til også at prøve. Skal vi så ikke lige kravle op af den der ideologiske grøft?

(Kort bemærkning).

Erling Christensen (S):

Nu igen kommer den konservative ordfører med en eller anden påstand om ideologi. Det, jeg sagde indledningsvis, var jo, at flere af de fem forslag, man kommer med, er gennemført ude i kommunerne, f.eks. om fælles skoleledelse, som Undervisningsministeriet har meddelt mig kan finde sted, og sammenlægning af dagtilbud er jeg orienteret om også finder sted ude i en kommune.

Med hensyn til samarbejde mellem skolebibliotek og folkebibliotek står der faktisk i reglerne, at man skal samarbejde, så det eneste, der ligger tilbage, er den ideologi, som Venstre og De Konservative selv fremfører, nemlig at der skal kunne tjenes på det, og at hjemmesygeplejen også skulle give profit.

Det er Venstre og De Konservative, der har lagt ideologi ind i det, det er ikke mig. Jeg forholdt mig positivt til det. Hvis man på det grundlag, som jeg sagde, vil samarbejde med det her, så var vi klar til det i Socialdemokratiet. Det var altså Venstre og De Konservative, der kom med det ideologiske i det her.

(Kort bemærkning).

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Jeg kan godt holde en ideologisk tale, men det gjorde jeg altså ikke. Prøv lige at lytte lidt bedre efter, hvad jeg siger.

Jeg er bestemt optaget af det praktiske. Nu kunne jeg forstå på hr. Erling Christensen, at omkring de punkter, vi nævner, er det vældig rosenrødt. Det kan lade sig gøre alt sammen. Det synes jeg vi skal have analyseret grundigt under udvalgsbehandlingen, for det passer ikke sammen med de oplysninger, jeg får fra nogle af de kommuner, der løb panden imod en mur. Det er udvalgsarbejdet fortræffeligt til at finde ud af.

Stadig væk vil jeg sige til hr. Erling Christensen, at vi skal op af grøften, så kan vi nå nogle resultater.

Knud Erik Hansen (SF):

Da SF's ordfører i denne sag, hr. Kristen Touborg, ikke kan være til stede, skal jeg fremføre SF's synspunkter i denne sag.

SF er noget ambivalent over for dette beslutningsforslag om udviklingsforsøg i kommunerne. Vi er i SF fuldstændig enige i, at den kommunale forvaltning skal tage udgangspunkt i borgerne, at beslutningerne skal træffes så tæt

på den enkelte borger som muligt, at begreber som åbenhed, selvforvaltning og demokratisk kontrol er de demokratiske processer, der er afgørende for at kunne skabe et sundt, aktivt samfund og er selve grundstenen i det kommunale selvstyre. Ja, vi kunne ikke have skrevet det smukkere selv.

SF er endvidere enig i, at kommunerne og også amterne skal have rige muligheder for at kunne kvalitetsudvikle deres tilbud og dermed også have mulighed for at iværksætte forskellige forsøg. Men så hører enigheden også op. Det er jo ikke ligegyldigt, hvilke løsninger vi satser på.

Forslagsstillerne begrundet forslaget med, at kommunerne er presset på grund af den meget stramme økonomiaftale, der er indgået på det kommunale område, en aftale, som de i øvrigt selv har stemt for.

SF er fuldstændig uenig i, at nytænkning og kvalitetsudvikling skal begrundes med, at nød lærer nøgen kvinde at spinde. Det er ikke discountløsninger eller økonomiske gevinster til private leverandører, der er brug for, det er kvalitet og holdbare løsninger, der skal udvikles.

I SF undrer vi os i øvrigt over, at forslagsstillerne i bemærkningerne nævner nye regler til styrkelse af folkeskolen uden at nævne, at der faktisk er tale om forligsstof. Vi vil dog betragte det som en svipser med disse eksempler.

Som sagt støtter SF ethvert tiltag til at skabe bedre rammer for amter og kommuner for kvalitetsudvikling af deres tilbud, men formålet skal være kvalitetsudvikling og ikke symptombehandling af en stram økonomiaftale.

Vi vil derfor samlet gå positivt ind og diskutere dele af forslaget. Vi kan ikke støtte det hele, men vi vil gå ind i udvalgsarbejdet med et aktivt arbejde.

Da Enhedslistens ordfører, hr. Keld Albrechtson, ikke kan være til stede, har jeg lovet at sige, at Enhedslisten ikke kan støtte forslaget.

Aase D. Madsen (DF):

Da Dansk Folkepartis ordfører på området ikke kan være til stede, vil jeg tillade mig at fremføre Dansk Folkepartis synspunkter på forslaget.

Det går jo som bekendt ud på, at der igangsættes en række udviklingsforsøg i den kommunale sektor, så man kan være med til at give kommunerne helt nye muligheder for at afprøve nye metoder i opgaveløsningen, og det kan Dansk Folkeparti støtte.

De samme forslagsstillere fremsatte da også bl.a. den 19. marts 1999 et forslag om frikommuneforsøg, som Dansk Folkeparti også kunne støtte. Vi er helt med på, at forslaget her ikke bare er en tro kopi og en lidt anden tekst, men at man i dette forslag lægger op til nogle helt nye områder med muligheder inden for bl.a. folkeskolen, kommunale kombibiblioteker og ældreområdet, som er beskrevet i beslutningsforslaget.

Det er da meget vigtigt for Dansk Folkeparti, at man får strikket en ordening sammen, som er fleksibel og ubureaukratisk, og at man kan få lavet nogle løsninger, som er med til at styrke det kommunale ved at give øget frihed og nedbryde nogle af de barrierer, der er i dag.

Forslaget går alt i alt ud på friere valg inden for de kommunale serviceområder, og den tankegang kan Dansk Folkeparti godt støtte. Der er her i forslaget jo også tale om, at man kan lave nogle udviklingsforsøg, og det er da altid en god tankegang. Så har man jo muligheden for at evaluere forsøgene og finde frem til, hvad der er godt, og hvad der er skidt og så ud fra det komme videre med selve den tankegang, der ligger bag forslaget her.

Vi kan altså give forslagsstillerne tilslutning til det her beslutningsforslag.

Ebbe Kalnæs (CD):

Forslaget om udviklingsforsøg i kommunerne er vi medforslagsstillere til, for de intentioner og de holdninger, der ligger bag sådan et forslag, er vi meget enige i.

Jeg vil hæfte mig lidt ved hr. Erling Christensens ordførerindlæg og vælge bare at bekræfte, at det citat, hr. Erling Christensen kom med om intentioner, solidaritet og alle de andre ting, er vi ganske enige i. Så vil jeg også vælge at hæfte mig ved den del af hr. Erling Christensens tale, der var hen imod afslutningen, som var meget åben og meget imødekommende, for det synes jeg er vigtigt i denne her sammenhæng.

Det er da rigtigt, at på en række områder er nogle af de problemer, der har været, løst undervejs. Det, der måske lidt kan være problemet, er, at de sådan bliver løst i småbidder og giver nogle vanskeligheder, når man skal have løst dem, og det virker lidt trægt.

Jeg holder meget af mange af dem, det er slet ikke det, men der er en tendens til i en centraladministration sådan at se lidt stivnakket på tingene, når de skal igennem, og det går lidt trægt. Jeg har også haft en række konkrete til-

fælde, hvor man lagde ungdomsskolerne sammen og var meget længe om at få lov til at lave en fælles bestyrelse, fordi det kunne man ikke efter loven, de skulle have hver sin, og det virkede lidt bøvlet. Man lavede to, og så trådte man selvfølgelig bare sammen, efter at man havde lavet dem. De samledes jo, og de fandt jo ud af det. Men det er ikke så heldigt, at man har sådan en situation, hvor der går lang tid osv., for det er ikke fornuftigt.

Jeg ser altså gerne, at der er lidt mere åbning i det her, jeg ser gerne, at der er sådan en mere generel tendens til at sige, at selvfølgelig ved vi da, at man ude i kommunerne, i kommunalbestyrelserne ønsker at lave et ordentligt lokalsamfund med et ordentligt serviceniveau. Lokalsamfundene er meget forskellige, har meget forskellige vinkler og behov, og der har man jo selvfølgelig i en central holden fast i det her de der betragtninger om, at i gennemsnit er de nok næsten ens alle sammen, så derfor kan de nok også bruge næsten helt ens regler. Det virker ikke så godt i dagligdagen. Så det er det, der ligger i det.

Jeg skal da sige, at i bemærkningerne kunne der da godt være nogle ting, nogle enkle ord i de kantede aftaler, vi har på folkeskoleområdet, som kunne misforstås. Jeg har nu ikke umiddelbart kunnet finde dem, men det kunne godt ske, og det er klart, det ikke er intentionen at løbe fra, hvad vi har af målsætninger, aftaler og den slags ting.

Intentionen er faktisk at sige til dem derude, at vi ved, at de godt kan finde ud af det her, og vi reagerer i og for sig kun stramt og strammer op, hvis vi ser, at der er noget, der går helt galt, fordi der er nogle, der er dybt uansvarlige. Men jeg har ikke rigtig set dem endnu.

Så jeg appellerer meget til, at man lukker op for de her ting, og at man ikke på forhånd sidder med bogen og spørger, om der er et eller andet, der kan stoppe det her, for det er altså det, jeg har oplevet på en lang række områder. Men jeg skal medgive med det samme, at det er blevet bedre, og jeg vil gerne være med til at gøre det lidt bedre endnu, lidt mere fleksibelt, for der kan tænkes mange fornuftige løsninger derude, og vi skal passe på.

Nu vil jeg sige, at det gælder ikke nogen som helst, der er tilbage her i Folketinget i dag, men jeg møder af og til nogle, der også sidder i dette Folketing, og som har været med længe, er meget dygtige og kender teknikken, og nogle gange kan jeg sådan høre ekkoet af, at de er be-

gyndt at tale ligesom centraladministrationen. Det er det, der er lidt synd, fordi livet leves utrolig godt mellem principperne – oftest leves det rigtig godt mellem principperne – men hvis ikke principperne bliver bøjet lidt, så bliver livet somme tider lidt dårligere.

(Kort bemærkning).

Erling Christensen (S):

Ja, da hr. Ebbe Kalnæs er en af forslagsstillerne, så kan jeg jo fortsætte debatten med forslagsstillerne her og sige, at i forlængelse af det frikommuneforsøg, som vi havde, oplevede vi jo også, at når man påstod, det gik trægt i centraladministrationen, at den var stivnakket, viste det sig i utallige tilfælde, at det var egne hjemlige byrådsbindinger, der blokerede for gode løsninger i kommunerne.

Men det var jo dejligt i nogle tilfælde at kunne skyde det over på centraladministrationen.

Også med hensyn til at have fælles skoleledelse siger skoleloven jo ganske klart, hvordan det må gøres, med mindre det drejer sig om skoler med maksimalt 100 elever og 3-4 af de yngste klasser. Der må man henlægge det under en anden skoles ledelse, og det giver mulighed for, at de mindste elever i landdistrikterne kan begynde deres skolegang i den lokale skole. Det synes vi er fint i Socialdemokratiet.

Vi ved også godt, at der er et men her, nemlig at der ved hver skole skal oprettes en skolebestyrelse. Det synes vi i Socialdemokratiet er en god idé. Det er jo det, det handler om, for skolen skal have ansvaret, og man skal have en skolebestyrelse, men der skal også ansættes en leder. Det giver selvfølgelig nogle problemer, men da to af partierne her også er med i folkeskoleaftalen, regner jeg med, at man finder ud af det, når man laver en ny folkeskoleaftale.

(Kort bemærkning).

Ebbe Kalnæs (CD):

Jeg vil da bare sige til hr. Erling Christensen, at det er da rigtigt, at man nogle gange ligesom her har nogle problemer ude i kommunalbestyrelsen, hvor man ikke kan blive enige. Det er jo en del af politikens væsen. Den dag, vi var helt enige alle sammen i enhver situation, er det ikke sikkert, jeg gad være her, men det afgørende er altså, at det er et spørgsmål om fleksibilitet. Jeg vil gerne over for hr. Erling Christensen sige, at der ligger ikke nogen skumle tanker om hverken profit eller disccountkommuner eller

noget som helst andet bag ved det her for mit vedkommende, absolut ikke.

Jeg vil gerne være med til at lave nogle ordentlige lokalsamfund, som har med vores dagligdag at gøre, som har med vores omsorg at gøre, vores kulturliv at gøre, vores skoleliv at gøre. Om vi så skal selskabsligne, eller vi skal noget andet, det kan de for min skyld godt gøre på Bornholm, men det er ikke særlig interessant. Det er ikke det, der giver indhold i tilværelsen i kommunen, men det er at have den åbenhed. Og jeg kvitterer helt klart for den sidste del af hr. Erling Christensens ordførertale, for der var en åbning, og der var noget positivt.

(Kort bemærkning).

Erling Christensen (S):

Jeg vil gerne understrege over for hr. Ebbe Kalnæs, at jeg er utrolig glad for de bemærkninger, der kom her til slut, for det står jo netop i bemærkningen her, hvor man snakker om puljeordningerne: »Incitamentet for den private producent til at sikre en økonomisk effektivitet er beskeden, når gevinsten ikke tilfalder den pågældende producent«. Det er, hvor man snakker om dagtilbud, og hvor man kan etablere en fælles institution. Der peger man på profithensynet. Det var det, hr. Ebbe Kalnæs så tog afstand fra her til slut. Det er jeg glad for.

Så kan jeg i øvrigt til hr. Ebbe Kalnæs og også til andre ordførere oplyse, at Socialministeriet har fået henvendelse fra kommuner om etablering af en fælles institution og er bekendt med, at sådanne fælles institutioner på et tidspunkt er etableret, men har ikke en generel viden om, i hvilke kommuner sådanne institutioner eksisterer i dag. Så de eksisterer altså.

(Kort bemærkning).

Ebbe Kalnæs (CD):

Nu skal vi jo selvfølgelig ikke forlænge det så meget mere, men i sådanne situationer passe på med grøfterne og ideologien og sådan nogle ting. Altså ordet profit har jo altid en speciel klang. Det er klart, hvis nogle skal lave det her privat og kommer med et gedigent, indholdsmæssigt godt tilbud på området, så vi er sikre på, at det lige præcis er det, borgerne har brug for, så skal de selvfølgelig have en eller anden form for profit.

Det skal blomsterhandleren altså også have, når han leverer til kommunen, og det skal så mange andre også. Selvfølgelig skal de tjene penge, men profit i den sammenhæng betragter

jeg som en eller anden form for ublu spekulation eller sådan noget lignende. Og dér er jeg sikker på, at kommunalbestyrelsesmedlemmerne med det, de har til rådighed, nok skal passe på.

Dorit Myltoft (RV):

Det Radikale Venstre støtter, at danske kommuner skal have mulighed for en mangfoldighed af opgaveløsninger. Det giver gode erfaringer, som alle kan lære af. I bemærkningerne til dette beslutningsforslag skriver forslagsstillerne på side 3: »For at få mulighed for at udføre de nye opgaver på den bedste måde og inden for den fastsatte økonomiske ramme kan det være interessant at lave forsøg med de paragraffer i folkeskoleloven, der omhandler folkeskolens struktur«. Samtidig har forligspartierne bag folkeskolen for ganske nylig vedtaget at afvente nogle erfaringer, inden man inden for folkeskolelovens rammer stiller forslag om ændringer omhandlende folkeskolens struktur. Det forekommer højst besynderligt, at to af forligspartierne bag folkeskoleloven så samtidig vil fremsætte forslag om en forsøgsmulighed via lov i Indenrigsministeriet. Det Radikale Venstre ønsker, at et sådant ændringsforslag stilles sammen med undervisningsministerens.

Tilsvarende har en af forslagsstillerne været primus motor i finanslovforhandlingerne om at få penge sat af til en helhedsskole vel at mærke med krav om, at det blev udmøntet sammen med forligspartierne på det område. Hvorfor så et forslag ad denne vej om integrering af dagtilbud, folkeskole- og fritidstilbud? Jeg ved, at der allerede foregår forhandlinger om udmøntningen.

Det Radikale Venstre støtter forsøgs- og udviklingsarbejdet i de relevante love i ressortministerierne, folkeskolelov, sociallovene osv. Frikommuneforsøgene havde deres tid og deres resultater. Nu må forsøgs- og udviklingsarbejdet iværksættes på anden vis.

Det Radikale Venstre kan ikke støtte dette beslutningsforslag.

(Kort bemærkning).

Ebbe Kalnæs (CD):

Jeg har gjort opmærksom på i mit ordførerindlæg, at hvis der var træk i teksten til det her beslutningsforslag, som på nogen måde kunne opfattes, som at man kantede de folkeskoleaftaler, vi har i dag, så var jeg helt enig i, at det selvfølgelig ikke var noget formål. Det er rigtigt, at vi i finanslovforhandlingerne egentlig

var hovedkravstilleren og arkitekten, når det gælder om at stille 350 mio. kr., så vidt jeg husker, til rådighed for udviklingsforsøg på folkeskoleområdet. CD har ikke nogen intentioner om, at det skal kolliderer på nogen måde. Det, det bare drejer sig om, er, at vi selvfølgelig håber, at vi kan gøre forsøget med de 350 mio. kr. større, men det strækker ikke til alt. Det, at der er andre, der inden for frie rammer forsøger at finde løsninger sammen, ser jeg ikke noget problem i. Jeg kan understrege over for fru Dorit Myltoft, at vi på ingen måde forlader de aftaler, vi har sammen om folkeskolen el.lign.

(Kort bemærkning).

Dorit Myltoft (RV):

Jeg kan glæde mig over det svar, jeg fik her fra hr. Ebbe Kalnæs, men må dog fastholde, at det, der står om folkeskolen og om integrering af dagtilbud, folkeskole- og fritidstilbud, ikke forekommer kantet i teksten, men det forekommer helt upassende i sammenhængen.

Tove Videbæk (KRF):

Dette forslag lægger op til, at kommunerne kan forsøge sig med nye idéer, nye metoder osv. til løsning af opgaver i kommunerne og dermed skabe mere velfærd, valgfrihed for borgerne lokalt og forbedringer af den offentlige service.

En række kommuner har i de senere år gennem konkrete ansøgninger foreslået dispensationer fra og ændringer af regelgrundlag m.v. for at kunne arbejde med fleksible løsninger, afprøve nye modeller, osv. Det er på områderne vedrørende dagtilbud, kombibiblioteker, udlicitering af den praktiske hjemmehjælp og plejeopgaver m.m., at dette forslag ønsker mere frihed. Og på disse områder vil jeg absolut støtte dette forslag.

Forsøgsiveren og det frie initiativ må bare ikke på nogen måde gå ud over de svage i samfundet, men skal forbedre servicen og ressourcenyttelsen m.m.

Men på folkeskoleområdet, som også nævnes i forslaget, må jeg tage et forbehold, for her har vi i hvert fald da endnu et folkeskoleforlig, som en række partier er involveret i og er tilfredse med at være involveret i. Derfor mener jeg nok, at initiativer på folkeskoleområdet bør tages ud af forslaget og forhandles med folkeskoleforligspartierne, i hvert fald hvis Kristeligt Folkeparti fuldt ud skal kunne støtte det her forslag.

Forslaget som helhed er meget positivt, og jeg håber, at det kan blive tilrettet, så også vi kan stemme for det.

Formanden:

Ordføreren for forslagsstillerne, fru Else Winther Andersen.

Else Winther Andersen (V):

Allerførst vil jeg gerne sige tak for en overvejende positiv debat, hvor vi har fået belyst nogle forskellige emner. For hvad er det, vi oplever? Vi oplever jo, at kommunerne gang på gang føler, at der er nogle regler, der strammer, og det er ikke til gavn for kommunens beboere. Kommunerne vil gerne have nogle mere fleksible løsninger for at forbedre den service, som de gerne vil kunne tilbyde kommunens borgere. De vil bl.a. gerne have mere frihed til selv at bestemme, hvordan opgaverne kan løses.

Vi har jo talt om, at det her forslag ikke er en forlængelse af tidligere frikommuneforsøg. Det, der er anderledes ved det, er jo nemlig, at det er målrettet imod den kommunale service, sådan at der bliver sat mere fokus på de lovgivningsmæssige barrierer, der kan være på nogle områder, sådan at vi her kunne gå ind og få løst op for det. For målet må jo være mere velfærd og valgfrihed for borgeren og at få beslutningerne taget så nær borgeren som muligt, sådan at man kan tilpasse sig lokale behov. Og udfordringerne for fremtidens velfærdssamfund handler jo nemlig om mere effektive løsninger med en høj kvalitet, med en bedre service. Her kunne de her udviklingsforsøg i kommunerne godt være et skridt i retning af at tilpasse sig fremtidens krav. Så vi forslagsstillere har sagt: Lad os prøve at slippe kommunerne løs.

Vi har bl.a. nævnt kombibibliotekerne. For rundt om i kommunerne er man ved at tilpasse skolebygningerne til fremtidens folkeskole, hvor skolebiblioteker indgår. På den anden side af væggen ligger tit folkebiblioteket, og bare fordi de to biblioteksformer jo ligger under to forskellige ministerier, skal der være to ledere, hvorimod der godt lokalt kunne laves en mere fleksibel løsning til gavn for borgerne, for der behøver ikke at skulle være to ledere på en gang. Lad os da prøve at lave nogle forsøg på det her område.

Det bliver nemlig også et spørgsmål om at prøve at kunne levere varen på en anden måde. Vi vil også gerne være med til ude i lokalsamfundene at skabe en større sammenhæng i bør-

nenes verden over år, ikke bare over tid om dagen, men med mere sammenhæng i børnepædagogik, sådan at der er den samme pædagogik, der kan hænge sammen i dagplejen og børnehaverne, og når vi kommer over i skolen. Her vil der også være et område, hvor det vil være fint at kunne prøve nogle forsøg af. Det er bare for at nævne et par af de der eksempler, der er lagt ud i forslaget. Derudover synes jeg nok, at vi skal prøve at lade fantasien råde.

Jeg vil da godt sige tak til ministeren, for hun sagde fra starten af, at hun var tilhænger af forsøg, forsøg i det hele taget, og vi ved også fra tidligere ministerområder, at der har været givet mulighed for mange forsøg. Men vi er ikke helt tilfredse med, at der sidder et forsøgskonkret valg, for det er jo meget styrende og meget ledende for kommunerne. Vi vil gøre det modsatte, nemlig give friheden til kommunerne for at de skal kunne udføre forsøgene selv.

Til den socialdemokratiske ordfører vil jeg gerne sige: Jamen skulle vi ikke prøve at tale os sammen på det her område? Vi, De Konservative og Venstre og forslagsstillerne i det hele taget, er jo, hvad vi kalder de kommunalbærende partier. Kunne vi ikke prøve på at finde nogle løsninger inden for det her forslag om, at kommunen har brug for nogle friheder. Vi ved, at der i fremtiden skal løses mange opgaver.

Opgaverne med det tiltagende større antal børn, der kommer og skal have undervisning i folkeskolen, skal løses, folkeskolen skal i det hele taget tilrettelægges den nye folkeskolelov, og ved siden af det får kommunerne betydelig flere ældre i den ældste ende, og det er alt sammen ting, der belaster den kommunale økonomi.

Kunne vi nu finde sammen og finde nogle områder, hvor vi sagde til hinanden: Det her vil vi gerne prøve af, inden vi går ind og lovgiver generelt for hele landet. Det var jo fint, om vi under udvalgsarbejdet kunne finde nogle områder, som vi vil arbejde sammen om. Dermed rækker jeg en hånd ud mod Socialdemokratiet, lidt mere blødt end den dialog, vi har haft tidligere på aftenen.

I SF hører jeg også at man siger, at man gerne vil være med i nogle forsøg, men der er nogle områder, hvor man er lidt uenig i, hvordan det kunne løses på det her område.

Og så blev det nævnt fra SF's side, men også fra radikal side specielt, at der er nogle områder, hvor man føler vi har været inde og røre ved folkeskoleforliget. Jeg kan dertil sige, at vi har meldt klart ud til undervisningsministeren i

dag, at selvfølgelig er vi fortsat med i folkeskoleforliget, og at vi står bag det.

Når vi har nævnt bl.a. noget om en ny skolestruktur, synes jeg, det er meget fint, at De Radikale melder ud, at når så vi kommer længere frem, er regeringen indstillet på at komme med et forslag på det her område, og så er det da logisk, at så vil vi jo glæde os til at komme til at se på en positiv del om en ny skolestruktur.

Men vi opfatter faktisk også, at der er nogle hjørner, som det også er vigtigt at vi får sat en debat i gang om. Det er jo tydeligt, at vi siger, at det er nogle forsøg, vi godt kan tænke os, for vi oplever, at man ude i kommunerne siger, at båndene snærer. Så derfor er det jo ikke besluttet sådan, at vi kommer med lovtiltag alene på sådan nogle områder. Vi kommer åbent og lægger debatten om de her ting ned i Folketingssalen.

Der skal ikke ligge nogen misforståelser i de ting, der ligger i beslutningsforslaget. Men jeg hører også, at CD, som jo også er medforslagsstiller, siger, også ud fra lokale erfaringer, at det altså er vigtigt, at vi får lukket op, og at vi lokalt vil kunne finde mange fornuftige løsninger på det her område.

Kristeligt Folkeparti vil jeg også gerne sige tak for en overordnet melding om, at forsøg vil være godt på nogle områder. Men vi har også meget forståelse for, at Kristeligt Folkeparti siger, at vi selvfølgelig også skal lave det sådan, at vi beskytter de svage. Det er vi faktisk også interesserede i. Og det kan være en beskyttelse af de svage, når vi siger, at kommunerne for det samme beløb måske kan gøre tingene på en anden måde og bedre, måske med en højere kvalitet.

Og det er det samme, Kristeligt Folkeparti også nævnte omkring folkeskoleloven, og det mener jeg sådan set jeg har svaret på.

Erling Christensen (S):

Jeg synes, det var en god tale, Venstres ordfører holdt her til slut, og vil række hånden ud til samarbejde. Det var det, jeg sagde i min ordførelsetale: at vi i Socialdemokratiet har indbudt til dialog. Vi har indbudt alle, og derfor skal vi selvfølgelig tale sammen med dem, der vil være med i den dialog. Det er klart.

Jeg ved godt, at kommunalbestyrelserne ønsker mere frihed til at bestemme, hvordan opgaverne skal løses. Det kender jeg fra mig selv, dengang jeg sad ude i kommunen, og jeg kender det fra dengang, da jeg i mange år var ord-

fører på frikommuneområdet, og et par erfaringer har jeg afsløret også her i aften.

Det, der er et problem i det her, og som jeg også oplever, er jo for at sige det sådan lidt på jysk, at mere frihed for mig kunne betyde mindre frihed for andre. Det er jo den balance, vi skal have. Eller sagt på en anden måde: Vi kan jo risikere, at den frihed, som nogle ønsker, betyder, at serviceniveauet på nogle områder bliver helt uacceptabelt lavere.

Og det, jeg forstod på fru Else Winther Andersen, var, at det grundlag, som jeg nævnte i slutningen af min tale, nemlig at solidaritet, demokrati, lighed og ansvar for de svageste er de centrale værdier i det danske velfærdssamfund, som gennem generationer er blevet udviklet og forstærket, er dér, hvor vi skal samarbejde, og det er jeg glad for.

(Kort bemærkning).

Else Winther Andersen (V):

Til den socialdemokratiske ordfører vil jeg gerne sige tak for den fortsat positive dialog, når vi taler om samarbejde, som vi jo så kan fortsætte, når den kommer til at køre i udvalgsarbejdet.

Men jeg vil godt lige tage fat i den bemærkning, at fordi man giver frihed til nogle, giver man begrænsninger til andre. Det er ikke den måde, Venstre snakker om frihed på. Vi snakker om frihed for alle.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Kommunaludvalget. Hvis ingen gør

indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden

Formanden:

Der er ikke mere på dagsordenen.

Medlemmer af Folketinget Flemming Kofod-Svendsen (KRF), Ole M. Nielsen (KRF), Jann Sjørnsen (KRF) og Tove Videbæk (KRF) har meddelt mig, at de ønsker at stille følgende forespørgsel til udenrigsministeren:

»Hvad kan ministeren oplyse om, hvordan hensynet til den fundamentale menneskeret religionsfrihed indgår i dansk udenrigspolitik, og i forlængelse heraf, hvordan religionsfrihedens menneskeret inddrages i det danske udviklingsbistandssamarbejde med de såkaldte programsamarbejdslande – hvilke politiske initiativer har regeringen taget, og hvilke politiske initiativer agter regeringen at iværksætte for at forbedre forholdene i de stater, hvor religionsfriheden ikke respekteres i overensstemmelse med gældende folkeret?«.
(Forespørgsel nr. F 46).

Folketingets næste møde afholdes i morgen, fredag den 17. marts 2000, kl. 10.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 21.52